

Kortvågsradio i båt – hokus pokus eller inte så märkvärdigt?

BOSSE NIKLASSON OCH Heléne N. Hurtig på S/Y SeaQuest, en Najad 360 köpte 2002 sin båt, som de sedan utrustat med bland annat HF-radio. De befinner sig nu i Brasilien på karnevalen. De är medlemmar i både JRSK och OSK.

Från första dagen vi började fundera över att installera en kortvågsradio (HF-radio, HF står för High Frequencys) och ta certifikat för densamma började ett informationsinflöde utan dess like.

Alla som "kan" något om HF-radio (inte SSB som det felaktigt också kallas) har också minst en åsikt om varje installationsdel, vilket ger en omöjlig flora av lösningar på grundproblemet.

Nämigen, hur får jag dit grejerna på enklaste sätt och med en väl fungerande radio?

Några ur VSS-gänget (Vi Som Sticker inom 2-4år), som Heléne och jag har varit med i inom JRSK, beslöt att göra gemensam sak i både utbildning och inköp, hösten/vintern 06/07. Detta visade sig vara en god idé då vi hade ganska trevligt i en mycket speciell miljö bland radiofantasterna på GSA (Göteborgs Sändar Amatörer). Alla orkade inte med allt teknikprat om drosslar, dioder, frekvenser och dylikt, så bland annat hustrun tyckte att "det räcker nog att en av oss har certifikat".

Efter mycket utantilltraggande om Q-koder och frekvenser fick vi vårt certifikat och kunde ge oss ut på marknaden för att köpa en radio. Eller rättare sagt en hel hög med prylar, som skulle sättas ihop efter konstens alla regler och några till. Efter mycket dividerande kom vi fram till vad vi ville ha och var det skulle köpas. Vi fick ett bra pris och en utbildningsdag (!) av Swedish Radio Supply AB i Karlstad.

Vi var fem nykläckta radioamatörer som med spänd förväntan, på våren, åkte upp till Karlstad för att hämta grejer och utbildas! Väl där fick vi mycket bra information om kortvågsradio i allmänhet och hur vi skulle montera våra prylar i båtarna i synnerhet. Kompendiet som utbildningen byggde på med installationsanvisningar hittar du på JRSKs medlemssida.

Så var det då dags att åka hem och börja planera den egna installationen. (Jag och Mats Wångdahl från s/y Hokus Pokus höll på att hamna i Norge, då jag var mer intresserad av att diskutera installationsproblem än att hålla reda på var vi var...)

Jag höll mig helt till SRS instruktioner vid installationen vilket förenklade en hel del. Man behövde inte ta hänsyn till en drös olika alternativ i varje moment. Däremot, var skall man placera sina apparater i en redan tekniköverfull båt och hur i hela Hisingen får man dit kablar säkert, störningsfritt, snyggt och kortaste sträckan mellan dem? Stor tankemöda och många timmars smygande bland stuvutrymmen och durkar gick åt.

Så här gjorde jag:

Antenn

Traditionell variant med isolerat akterstag, övre isolatorn 1,5 m från övre fästet.

Antennanslutningen är en vanlig 4 mm² MK-kabel där jag plattat till en avskalad del och lagt på lödtenn, denna fäst vid vantskraven med en RF slangklämma. Som distanser för att hålla antennkabeln ifrån akterstagssträckaren monterade jag stumpar av 1/2 tums slang fasthållna av buntband som provisorisk lösning. Visade sig fungera utmärkt så det får fortsätta att vara på det viset. (Tipstack till Ingemar på S/Y Cocktail).

Antennanslutning + slangstumpar i vinterförvarat skeick till höger..

Här ses insidan på jordplattan med sina anslutningar. Fick lite bekymmer när jag skulle dra kraftmatningen från vindgeneratorn ihop med den hemmabygga kondensatorn, men det var OK enl. SRS. (Eventuellt kunde generatorn brinna upp!)

Jordplatta

3 m² sintrad platta placerad så långt akterut jag vågade med tanke på att den ska vara under vatten hela tiden. Anslutningen upp till Tunern gjordes med 5 stycken RG85 kablar, hopsatta så att de bildar en jättekondensator. Det var mycket pill att få dit kablar bakom trägarneringen i akterruffen. Snyggt skall det vara!

Tuner (ICOM AT130 E)

Uppsmugen längs akterspegeln i ett överskåp ligger tunern. Hoppas jag inte behöver skruva i den mer för den är inte helt lätt att få ut nu... Det är viktigt är att ha så kort sträcka mellan akterstag och tuner som möjligt samt mellan jordplatta och tuner, men inte alltid så lätt att få till.

Observera de hoprullade kablar runt ferriterna som skyddar för HF mellan radio och tuner.

Modem (Pactor PTCIIusb+III)

Här hittade jag en jättebra plats, upphängd under ett av skåpen i salongen. Många vackra blinkande dioder att titta på och lätt att stänga av när man pratar. Ha aldrig modemmet igång när du pratar i radion. Gustav på "Seglamätet" (14 325 kHz) hörde direkt att jag hade det på! Med modemmet avstängt var hans betyg "med beröm godkänt" för mottagningen av min signal från Skottland.

Upphängningen består av vanliga band som är fastskruvade under överskåpet.

Radio (ICOM IC-7000)

Huvudapparaten är gömd bakom ett av ryggstöden i salongen och displayen sitter på hedersplatsen i instrumentpanelen. En trevlig finess är att jag kan ta loss displayen och sätta mig med öronmussla i ett hörn och lyssna/prata/lära! Skönt för resten av besättningen (dvs. Heléne)! Snurrandet på frekvensväljaren

med alla de oljud som uppstår blandat med ryska, italienska, engelska och andra språk kan göra den oinvidig halvtokig. Men det är fascinerande att kunna lyssna på radio från i stort sett hela världen!

Troligen behöver man lyssna mycket och prata en hel del innan man känner sig hemma med dessa fantastiska apparater.

Stora testet blev vår resa till Skotska västkusten, under sommaren 2007, och både e-mail via Winlink och prat fungerade utmärkt! Sen den lilla finessen att få möjlighet att dagligen ge positionsrapporter via Winlink gör det inte sämre! Oj, glömde nästan det viktigaste, GRIB-filer! Att var som helst på jorden få väderinfo via radion rakt in i navigationsprogrammet är faktiskt helt suveränt, för att inte tala om vilken säkerhet det ger.

Jag har lite problem med modemmet som kraschar vid mindre än 3 MHz eller över 14 MHz, men efter konsultation med Roy på SRS blir det en gång ferriter på modem och radiokablar.

"Mer ferriter" är det vanligaste svaret på alla problem med HF-radio tror jag...?

Att sen min "gamla instrumentpanel" vid sändning ser ut som ett flipperspel och panelen för aktere ankarspelet låter som ett 80-tals disco får man väl mer lägga på underhållningsavdelningen.

Kontentan är att så mycket Hokus pokus (.ursäkt Mats) är det inte, utan med en nypa sunt förnuft och val av ett spår bland alla tips och råd går det rätt bra att få ihop.

Vi hörs på lämplig våglängd (...eller om det var frekvens ?)

seaQwests gnist, SA6APD (Bosse)
www.seaqwest.se

Benn's är specialist på master och riggar!
Vi har under åren byggt över 10.000 master till alla tänkbara segelbåtar.

Nyproduktion, Service- & Reservdelar

Nordens största Mast- & Riggcenter

Reva på nolltid!

Singelrevbom

– Snabbt och bekvämt.

SELDÉN BENN'S
SWEDE SPARS

Förenkla seglingen!

Rodkick

– Ett effektivt hjälpmedel.

SELDÉN BENN'S
SWEDE SPARS

Sveriges mest välsorterade seglarbutik

Trådlös vind!

NX Startpack 4

– Givare, logg, lod, två instrument och WSI-box.

8990:-
11508:-

NEXUS

Sjökläder!

Kläder, stövlar och skor

– I vår kläd- & skoavdelning finner du varumärken som...

Handla när du vill: www.benns.se

Spinlock deckväst!

Uppblåsbar räddningsväst. 150N. Integrerad livsele, sprayhood, rödljus & säkerhetskniv.

2995:-
4090:-

spinlock

Winchar!

Upp till

40%

rabatt på
30-58ST

HARKEN LEWMAR

BENN'S
MAST & BÅTTILLBEHÖR

Butik:
Prästkragens Väg 20 · Saltsjö-Boo
Tel 08-556 147 00

Öppettider:
Måndag-Fredag kl. 9-18
Lördag kl. 9-15
Röda dagar 21/3-20/6 kl. 10-14